

Rolul terapiei logopedice în dezvoltarea personalității preșcolarilor

”Există o relație strânsă între limbaj, învățare și evoluția personalității copilului, în sensul că, în copilărie comunicarea verbală pune amprenta asupra dezvoltării psihice, asupra capacității sale interioare, intelectuale, și a personalității sale fiind la rândul său, influențat de acesta”

Emil Verza

La vârsta preșcolară are loc lărgirea și complicarea raporturilor dintre copil și realitatea înconjurătoare, fapt ce se răsfrânge și asupra limbajului său oral. Formarea unor deprinderi corecte de comunicare constituie o activitate permanentă și continuă în grădiniță. Atenția concentrată a specialiștilor care lucrează cu preșcolarii se datorează faptului, că o însușire corectă a limbajului oral constituie o primă și esențială treaptă în formarea afectivă, cognitivă și comportamentală a copilului. Comunicarea copiilor cu ceilalți semeni ai săi este impregnată de încărcătura socio-afectivă specifică relațiilor interumane. Mesajele posedă o încărcătură informațională dar și energie afectiv-motivațională care intervin ca factor stimulator sau frenator în dezvoltarea individului. Perturbările de comunicare constituie o piedică în integrarea copilului în lumea relațiilor cât și un semn al deficiențelor potențiale, dar și o excludere din activități.

Comunicarea interumană se bazează pe un complex de procese psihice specifice legate de dezvoltarea limbajului care constituie principalul factor de studiu și de terapie a limbajului.

La vârsta preșcolară sunt numeroși copiii care nu stăpânesc tehnica vorbirii și de aceea prezintă tulburări de limbaj. Acest fapt se răsfrânge negativ asupra dezvoltării psihice deoarece diferențierea articulatorie influențează discriminarea noțională. Tulburările de pronunție pot influența negativ dezvoltarea armonioasă a personalității preșcolarilor de aceea activitatea logopedică nu se reduce doar la formule verbale ci la formare de atitudini față de sine și față de ceilalți, la facilitarea inserției în colectiv, la dezvoltarea psihică generală a logopatului.

Educarea personalității utilizată ca metodă generală în activitatea logopedică este impusă de constatarea că la copiii cu pronunție deficitară se semnalează diferite complicații neuropsihice tulburări de conduită și de personalitate. La instalarea lor contribuie pe lângă sensibilitatea mărită a acestora și atitudinea celor din jur, care fie că pretind copilului să vorbească corect, fie că-l ironizează și îl ridiculizează pentru tulburarea de limbaj. Tabloul complicațiilor neuropsihice secundare este foarte complex, el putându-se manifesta sub forma închiderii în sine timidității, negativismului, complexului de inferioritate, insuccesului școlar, devierilor de conduită, iritabilității mărite, inapetenței verbale.

În activitatea de recuperare/ corijare a limbajului pentru logoped de multe ori mai importantă decât informația este nonverbalul (tonul vocii, mimica, gestică, starea de relaxare și empatie) și paraverbalul (tonul vocii, pronunția, intensitatea vocii, debitul, pauzele). Randamentul comunicării cu copilul aflat în terapie nu se reduce doar la formule verbale, ci la formarea de atitudini (față de sine și față de ceilalți).

”Terapia logopedică este un proces complex care se desfășoară în etape. În privința metodelor de corectare, literatura de specialitate și practica dovedește că nu se pot aplica metode general valabile în toate tulburările și cazurile. Terapia este strict individualizată”- Ecaterina Vrășmaș/ Cornelia Stănică ”Terapia tulburărilor de limbaj” -1997.

Metoda de bază în terapia logopedică este imitația dar cu toate că la baza ei stă reflexul imitației care este cel mai simplu mecanism, ea nu este suficientă și eficientă în toate cazurile deoarece implică o atenție sporită, interes, colaborare și înțelegerea scopului activității, ori copiii de vârstă preșcolară au o atenție labilă cu o putere de concentrare minimă, sunt refractari la început, nu sunt dispuși să depună efort susținut și se plictisesc repede. Metoda imitației trebuie susținută de o serie de alte metode și procedee menite să acționeze nu numai asupra vorbirii ci și asupra întregii personalități, să-i educe conștiința, să-i îmbogățească cunoștințele să contribuie la dezvoltarea întregii activități intelectuale.

Experiența ca profesor logoped a dus la dezvoltarea capacității de a lucra flexibil, într-o permanentă deschidere spre nou și modern. Munca zi de zi alături de copilul preșcolar a dezvăluit noi aspecte ale cunoașterii acestuia și ale eficientizării intervenției în tulburările de limbaj. Preșcolarii sunt curioși, spontani concreți în gândire. Ei sunt nerăbdători să aibă acces cognitiv la lumea fascinantă care-i înconjoară. Utilizarea strategiilor de dezvoltare și corectare a limbajului preșcolarilor bazate pe exerciții joc, jocul didactic, povești logopedice, basme terapeutice, punere în rol, în activitățile de terapie a tulburărilor de limbaj determină o dezvoltare a întregii activități intelectuale și a personalității copilului. Scopul activității logopedice este să-i determine să spună și să acționeze în același timp, lăsându-i sau oferindu-i logopatului instrumentele de autoevaluare. Copiii se redescoperă prin limbaj și se fac cunoscuți lumii prin limbaj.

Corijarea tulburărilor de limbaj prin implicarea directă în joacă a copilului într-o lume a poveștilor și îmbunătățirea pronunției prin exerciții joc, socializare, punerea în rol, duce la o creștere a stimei de sine, a capacității de înțelegere și de control a emoțiilor. Pe plan psihic cunoștințele, priceperile și deprinderile achiziționate de preșcolar cu ocazia activităților logopedice generează conștiința succesului în acest domeniu, succes care este trăit ca atare pe plan afectiv, îi dă încredere în forțele proprii, îi schimbă poziția în grup, în clasă fiind apreciat de colegi și de educator.

Bibliografie:

1. Verzea, Emil, Conduita verbală a școlărilor mici, EDP, București, 1973
2. Verzea, Emil, Dislalia și terapia ei, EDP, București, 1977
3. Verza Emil, Tratat de logopedie vol I, Editura Semne, 1997
4. Vărășmaș Ecaterina, Stănică Cornelia, Terapia tulburărilor de limbaj, EDP București 1997

Profesor logoped: Cherciu Cristina Sinduța
Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Tulcea